

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/124/2016
Identifikačné číslo spisu:	5706208532
Dátum vydania rozhodnutia:	19.04.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5706208532.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. U., bývajúceho v E., zastúpeného JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom v Michalovciach, kpt. Nálepku 8, proti žalovanému E. E., živnostníkovi podnikajúcemu pod obchodným menom E., s miestom podnikania Q., o 7 966,54 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 9C/171/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. decembra 2015 sp. zn. 9Co/729/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 17. decembra 2015 sp. zn. 9Co/729/2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 24. septembra 2015 č. k. 9C/171/2006-641 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca na žalovanom domáhal zaplatenia 7 966,54 € (pôvodne 240 000 niekdajších Sk) s príslušenstvom ako vrátenia kúpnej ceny za osobné motorové vozidlo zn. Audi A3 1.8i Quattro, majúc za to, že žalobca nepreukázal totožnosť vozidla zadržaného orgánmi polície a neskôr vydaného inému subjektu s vozidlom odpredaným mu žalovaným a takto ani dôvod absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy, spočívajúci v kúpe veci od nevlastníka. Rozhodnutie o trovách konania vyhradil samostatnému uzneseniu. Už na tomto mieste sa javí vhodné uviesť, že tento (v poradí štvrtý) rozsudok bol zároveň prvým, ktorým bola žaloba zamietnutá (potom, čo na základe odvolaní žalovaného boli všetky tri predchádzajúce rozsudky, ktorými naopak bolo žalobe vyhovené, zrušené a vec bola vrátená prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež „nižšie súdy“) n a o d v o l a n i e ž a l o b c u r o z s u d k o m z o 1 7 . d e c e m b r a 2 0 1 5 s p . z n . 9 C o / 7 2 9 / 2 0 1 5 v ý š š i e p r i b l i Ź e n ý r o z s u d o k s ú d u p r v e j i n š t a n c i e p o t v r d i l . Z h o d n e s o s ú d o m p r v e j i n š t a n c i e v y c h á d z a l z n e s p o r n o s t i u z a v r e t i a ž a l o b c o m a ž a l o v a n ý m 6 . s e p t e m b r a 2 0 0 4 k ú p n e j z m l u v y , k t o r e j p r e d m e t o m b o l o o d k ú p e n i e ž a l o b c o m u Ź s p o m í n a n é h o o j a z d e n é h o o s o b n é h o m o t o r o v é h o v o z i d l a , v y r o b e n é h o v r o k u 1 9 9 7 a i d e n t i f i k o v a n é h o t i e Ź i d e n t i f i k a č n ý m č í s l o m v o z i d l a (V I N) V . a č í s l o m m o t o r a I . a z a p l a t e n i e z a Ź k ú p n e j c e n y 2 4 0 0 0 0 S k , v y p l a t e n e j p r e d á v a j ú c e m u v h o t o v o s t i p r i p o d p i s e z m l u v y ; a k o a j z d ě a ľ š í h s k u t k o v ý h z i s t e n í s ú d u p r v e j i n š t a n c i e . S p o u k a z o m n a u s t a n o v e n i e § 2 1 9 o d s . 2 O . s . p . (O b ě i a n s k e h o

súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) s a plne stotožnil s argumentáciou z rozsudku súdu prvej inštancie a to predovšetkým s názorom prvoinštančného súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcu na preukázanie zhodnosti ním od žalovaného zakúpeného vozidla s vozidlom zadržaným orgánmi polície a neskôr odovzdaným vlastníkovi (BPT Leasing s. r. o.), v ďalšom sa potom obmedzil na citácie výňatkov z niektorých rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ÚS“), vymedzujúcich obsah práva na spravodlivý proces (I. ÚS 50/2004 a IV. ÚS 252/2004).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej tiež len „dovolateľ“) s návrhom na zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Namietal odňatím mu možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ a § 241 ods. 2 písm. a/, resp. i b/ O. s. p.). K tomu došlo nevysporiadaním sa už prvoinštančným súdom s námietkou žalobcu o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy, keďže tento súd sporný právny vzťah posudzoval podľa § 597 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), hovoriaceho o odstúpení od zmluvy (ktoré je ale možným len u platných zmlúv a o taký prípad tu nejde) a následným plným stotožnením sa odvolacieho súdu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie (bez zaujatia stanoviska k tu akcentovanej otázke). Rozsudky oboch nižších súdov v takejto časti preto neboli vypravené riadnymi odôvodneniami (sú arbitrárnymi alebo tiež nepreskúmateľnými). Nižšie súdy však podľa dovolateľa pochybili tiež prijatím záveru o neunesení jeho dôkazného bremena na zhodnosť zakúpeného vozidla s vozidlom neskôr zadržaným políciou a následne vráteným leasingovej spoločnosti, hoci z listu nemeckej polície z 1. februára 2006 vyplýva konštatovanie skutočnosti pozmenenia posledných 5 číslíc v o VIN u ž v čase zadržania vozidla na hraničnom prechode Waidhaus (28. septembra 2005), nie je zrejmý dôvod, pre ktorý by mal VIN pozmeňovať on (dovolateľ), ak riadne uzavrel kúpnu zmluvu a rovnako riadne zaplatil aj kúpnu cenu za vozidlo, totožnosť vozidla zakúpeného u žalovaného a neskôr zadržaného políciou a vráteného tretej osobe vyplýva i zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Košice z 26. mája 2006, z pripojeného spisu Colného úradu Nitra a tiež z potvrdenia michalovského dopravného inšpektorátu zo 7. mája 2012 a bolo preto vecou dôkazného bremena žalovaného, aby preukázal svoje tvrdenie o odlišnosti vozidiel (pričom práve tu dôkazné bremeno unesené nebolo a najmä pre pochybnosti o hodnovernosti podkladov predkladaných žalovaným podľa dovolateľa ani byť unesené nemohlo).

4. Žalovaný dovolací návrh nepodal.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci až po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základného princípu C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.) proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu na to oprávnenou osobou (žalobcom ako jedným z účastníkov konania - dnes strán sporu - pred nižšími súdmi), za stavu riadneho zastúpenia dovolateľa (do 30. júna 2016 vrátane podľa § 241 ods. 1 vety druhej O. s. p. a v ďalšom čase podľa § 429 ods. 1 vety prvej C. s. p.), preskúmal dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) predovšetkým z pohľadu prípustnosti dovolania. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a zároveň i za dôvodné.

7. Najprv sa však žiada uviesť, že rozhodná právna úprava (platná a účinná v čase začatia dovolacieho konania) umožňovala napadnutie (dovolaním) právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudkom odvolacích súdov upravovali ustanovenia § 237 a § 238 O. s. p.

8. Ustanovenie § 238 O. s. p. normovalo, že dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (odsek 1); rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2); rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

9. Dovolaním žalobcu v tejto veci sa nenapáda zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

10. Dovolanie vzhľadom na práve uvedené preto môže byť procesne prípustné len vtedy, ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. (zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania). Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/lebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Hoci dovolací súd zvykne na tomto mieste zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O. s. p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v takomto ustanovení (resp. aj viacerých takýchto väd), ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade (prínajmenšom jednej) skutočne došlo; v prejednávanej veci bolo treba dať dovolateľovi (namietajúcemu zaťaženie konania vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) za pravdu.

11. Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

12. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie (resp. judikatúra viažuca sa k ustanoveniu citovanému pod 11. zhora ním rozumela) taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, priznávaných mu v O. s. p. alebo inými predpismi procesného práva. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, a k s ú d v konaní postupoval v rozpore s o zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a dôsledkom takéhoto jeho postupu bolo nerešpektovanie niektorého procesného práva účastníka alebo aj viacerých takýchto práv [v zmysle § 18 O. s. p. (teraz obdobne čl. 6 C. s. p.) majú účastníci / strany v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p. / §§ 123 a 124 C. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p. / § 97 C. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p. / čl. 9 C. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p. / § 178 C. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p. / § 223 C. s. p.)].

13. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle §

241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

14. V prejednávanej veci ide o evidentný prípad potreby použitia druhej časti právnej vety vyššie odcitovaného stanoviska. Jeho prijatie bolo výsledkom snahy o zjednotenie skoršej nejednotnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, dielom považujúcej nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia len za tzv. inú vadu (na ktorú možno prihliadnuť len, ak je dovolanie prípustné) a dielom za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a takto aj za jeden z postupov súdu, ktorými sa účastníkom konania odníma reálna možnosť konať pred súdom (pri ktorom nazeraní na problém sama existencia vady zakladá tiež dôvod prípustnosti dovolania).

15. Tzv. pilotným rozhodnutím, v rámci ktorého najvyšší súd pristúpil k riešeniu otázky náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia druhým z vyššie naznačených spôsobov, bol rozsudok NS SR z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005. Práve ním bolo ustálené, že vady konania podľa § 237 písm. f/ aj g/ O. s. p. (ustanovenia v tom čase sa ešte nečleniaceho na odseky - pozn. najvyššieho súdu), teda okrem odňatia možnosti konať pred súdom postupom súdu aj rozhodnutie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom sú vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, zaručovaného v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj v čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.); ako i poukázané na viacero rozhodnutí reprezentujúcich európsku i slovenskú judikatúru, s ktorou je takýto názor v zhode - tu por. odvolanie sa na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) aj ÚS (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03), podľa ktorých treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

16. Rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 171/2005 však najvyšší súd najmä so zreteľom k obsahu vnútroštátnej úpravy civilného procesného práva Slovenskej republiky, vymedzujúcej náležitosti odôvodnení rozsudkov a platnej ako v čase vydania ním v minulosti preskúmaného rozsudku (Krajského súdu v Bratislave), tak aj v čase vydania rozsudku preskúmaného tentoraz (Krajského súdu v Žiline), teda k ustanoveniu § 157 ods. 2 O. s. p. (podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ - žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca - žalovaný, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; pričom dbá aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé) priniesol tiež príklady nedostatkov v odôvodneniach rozsudkov, navodzujúcich stav, pri ktorom povinnosti súdov riadne odôvodniť ich rozhodnutia bude učinené zadosť len formálne (nie reálne). I tu sa žiada pripomenúť jeho konštatovanie (na ktorom ani s odstupom času nevznikol dôvod nič meniť), podľa ktorého korektným a i ústavne konformným výkladom ust. § 157 ods. 2 O. s. p. treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené.

17. Vyššie priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerešpektovanie toho čiastkového práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré je reprezentované právom účastníka (dnes v sporoch strany) na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

18. S prihladením k práve uvedenému potom dovolateľovi bolo potrebné prisvedčiť v tom, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, resp. ani súdu prvoinštančného (pre rozhodnutie sa odvolacieho súdu ísť cestou potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 2 O. s. p., teda so stotožnením sa v celom rozsahu i s dôvodmi napadnutého rozhodnutia a konštatovaním aj ich správnosti) v prejednávanej veci vykazuje hneď niekoľko nedostatkov (medzier) v argumentácii (týkajúcich sa predovšetkým poskytnutia logických, dostatočne súdržných a pádných odpovedí na otázky akcentované odvolaním).

19. Tak najmä odvolaciemu súdu by len ťažko šlo nevytknúť, že sa v odôvodnení svojho rozsudku vôbec nevysporiadal s takpovediac kľúčovou právnou námietkou žalobcu, ktorou bol nesúhlas s právnym posudzovaním opodstatnenosti požiadavky uplatnenej žalobou ako nároku z odstúpenia od zmluvy (podľa § 597 ods. 2 O. z.). Pominúc to, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu ani súdu prvej inštancie nevyplýva nič nasvedčujúce urobeniu žalobcom úkonu odstúpenia od zmluvy (nakoľko žalobca od počiatku - už v tzv. predžalobnej upomienke z 10. júla 2006 na č. I. 15 spisu - poukazoval na neplatnosť kúpnej zmluvy pre nedostatok vlastníckeho práva predávajúceho) a takto aj uvažovaniu oboch nižších súdov v takýchto intenciách chýbal akýkoľvek skutkový podklad, totiž naozaj nejde inak, než prisvedčiť žalobcovi v tom, že odstúpiť možno len od platnej uzavretej zmluvy (čo platí rovnako aj o uplatňovaní prípadných nárokov z odstúpenia), ak je tu však názor o tom, že zmluva je postihnutá niektorým z dôvodov absolútnej neplatnosti (na ktoré sa prihliada aj bez výslovnej námietky, čiže ex off), ide o nárok z vydania bezdôvodného obohatenia (podľa § 451 ods. 2 O. z.). Nepopierateľná argumentačná chudokrvnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v tomto prípade pritom evidentne ide na vrub viazanosti tohto súdu názorom odvolacieho súdu, vysloveným v skorších zrušujúcich uzneseniach (vec i Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9C/121/2008, 9Co/240/2009 a 9Co/95/2015), práve preto a pre nespochybniteľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie po štvrtý raz inak (než po prvých trom rozsudkami) tu však bola očakávateľná zvýšená miera „vloženia sa do argumentácie“ na odvolacom súde (ktorý mal aj v odôvodnení dovolaním napádaného rozsudku poskytnúť špecifickú odpoveď na otázku, prečo tu nemalo ísť o prípad neplatnej zmluvy, ale o prípad zmluvy platnej, u ktorej sa pre úspech žaloby vyžadovalo - o. i. - aj platné odstúpenie od zmluvy).

20. Na takejto potrebe pritom nič nemenilo to, že otázka platnosti (resp. neplatnosti) zmluvy tu šla vedno (takpovediac ruku v ruku) s oboma nižšími súdmi (najmä však súdom odvolacím) zdôrazňovanou otázkou unesenia (či pri záujme na čo najväčšej presnosti neunesenia) dôkazného bremena na preukázanie totožnosti žalobcovi zadržaného a neskôr tretej osobe vydaného vozidla s tým vozidlom, ktoré bolo predmetom jeho kúpnej zmluvy so žalovaným. Povaha právnej vady vytykanej predmetu kúpy, čiže predaj za cenu porušenia zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipso habet“ (nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má sám) totiž uvažovanie o platnosti zmluvy a odstúpení od nej celkom vylučovala, keďže tu do úvahy prichádzala naozaj len otázka preukázania (resp. nepreukázania) tvrdeného a takto aj dôkazmi buď podložený alebo naopak nepodložený záver o neplatnosti zmluvy (pre existenciu vytykanej vady predmetu kúpy už v čase uzavretia zmluvy).

21. Vo vzťahu k tomuto aspektu problému potom z rozsudku odvolacieho súdu a ani z rozsudku súdu prvej inštancie (s ktorého argumentačnou celistvosťou odvolací súd postupujúci podľa § 219 ods. 2 O. s. p. spojil tiež osud svojho potvrdzujúceho rozsudku) nemožno vyvodíť uspokojivú odpoveď nielen na otázku chronologickej postupnosti krokov mapujúcich pohyb vozidla neskôr predávaného žalobcovi a tomuto ešte neskôr i zadržaného ako pochádzajúceho z trestnej činnosti prinajmenšom od jeho vstupu na územie Slovenskej republiky, ale ani na súvisiacu otázku identifikácie podľa všetkého rovnakého vozidla už v čase jeho prepustenia (colným úradom) do voľného režimu takými istými identifikačnými znakmi, akými toto bolo označené aj v „kúpno-predajnej“ zmluve zo 6. septembra 2004 (v tejto súv. por. najmä zhodné VIN, v zmluve na č. I. 7 spisu označované za číslo karosérie) a v neposlednom rade i na ďalšie otázky počtu a typov osobných motorových vozidiel vlastnených v rozhodnom období žalobcom a jeho motivácie vykonávať v čase po uzavretí kúpnej zmluvy so žalovaným zmeny v identifikačných znakoch vozidla.

22. Odhliadajúc od neodstránenej pochybnosti o tom, či vo VIN má v poradí tretí znak predstavovať písmeno „U“ (podľa všetkých listín s výnimkou potvrdenia OR PZ Michalovce na č. l. 14 spisu) alebo „V“ totiž u prvej i druhej z otázok pod 21. zhora žiaden z nižších súdov nepriznal dôkaznú relevanciu tej skutočnosti, že už v čase dovozu vozidla na územie Slovenska D. C. toto malo mať rovnaké VIN ako v čase jeho predaja žalobcovi, že také isté VIN bolo uvedené aj na protokole o zadržaní vozidla nemeckou hraničnou políciou v septembri 2005 a že až neskôr pri záujme žalobcu získať pre vozidlo nové VIN mal byť žalobca konfrontovaný s poznatkom, že na vozidle mu zadržanom boli zistené znaky pozmeňovania VIN aj čísla motora a ešte neskôr obdržal i konkretizovanú informáciu, že vo VIN vozidla malo dôjsť k zásahu v prípade znakov na 10. a 13. - 17. mieste (náhrada písmena „Y“ písmenom „V“ a záverečného päťčíslika v tvare „XXXXX“ už vyššie spomenutým iným päťčísliem v tvare „XXXXX“, tu por. najmä uznesenie OR PZ v Banskej Bystrici z 26. júna 2006 na č. l. 25 - 25 p. v. spisu).

23. Za takejto situácie a za stavu trvania žalobcom na držaní ním v rozhodnom období len jediného motorového vozidla (práve toho zakúpeného od žalovaného) však dovolací súd nielenže považuje za pravdepodobnejšiu verziu totožnosti vozidla predaného žalobcovi žalovaným s tým vozidlom, ktoré neskôr príslušné policajné orgány zadržali (zaistili) a vrátili pôvodnému vlastníkovi, ale mu nateraz uniká, akú by mohol mať kupujúci nadobúdajúci za nie zanedbateľnú cenu vozidlo s identifikačnými znakmi nemeniacimi sa už od prepustenia vozidla do voľného režimu, motiváciu takýmito znakmi opatriť iné vozidlo. Nemôže preto inak, než súhlasiť s dovolateľom, že a k s a t u ponúka tiež iná verzia (tá o nezhodnosti vozidiel), dôkazné bremeno má v prípade jej preukazovania i v súlade s princípom presúvania (plávania) dôkazného bremena ten, komu je preukázanie tejto verzie na prospech (tu rozumej žalovaný, ktorý sa inak podľa doterajšieho obsahu spisu takéhoto bremena nezhostil).

24. Adresne na tému nepreukázania okolností nedostatku vlastníctva prevodcu k predmetu kúpy už v čase uzavretia kúpnej zmluvy je pritom žiaduce poznamenať, že v prípadoch nadobúdania vozidiel pochádzajúcich z krádeží býva pravidlom, že nadobúdateľ pochybnosti o vlastníckom práve prevodcu (a tým skôr nie vedomosť o opaku) nemá (v opačnom prípade by predsa kúpnu zmluvu s rizikom vynaloženia peňazí a nenadobudnutia očakávanej protihodnoty, rovnajúcim sa praktickej istote neuzavrel) a ak poznatky nasvedčujúce neplatnosti zmluvy z tohto dôvodu získa, z povahy veci sa tak môže stať až po uzavretí zmluvy. Z pohľadu úspešného uplatnenia práva v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci je pritom rozhodujúcim len to, aby sa tak stalo ešte pred uplynutím premľacej doby a aby sa aj dôkazy preukazujúce, že to tak je, objavili do právoplatného skončenia konania (samozrejme s výhradou možnej obnovy konania, pokiaľ budú pre ňu splnené zákonom stanovené podmienky).

25. Dovolaciemu súdu pri zaťažení najmä rozsudku odvolacieho súdu vyššie opísanými nedostatkami preto neostávalo iné, než dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V súlade s úpravou pojatou do odseku 2 rovnakého ustanovenia pritom nepovažoval za možné vyhovieť i požiadavke na zrušenie tiež odvolacím súdom potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie, keďže tu nebola (ani v čase začatia dovolacieho konania) splnená podmienka nemožnosti dosiahnutia nápravy inak než zrušením rozhodnutí oboch nižších súdov (odvolací súd má totiž možnosť medzery v skutkových zisteniach i argumentácii zaceliť sám a úmerne úspechu takejto aktivity a schopnosti urobiť zadosť požiadavke na objektívne uspokojivé vysvetlenie výsledku svojej rozhodovacej činnosti sa rozhodnúť i pre ďalší postup).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.